

A délelőttöt még kibírta, kedden a (másnapos) liftszerelő a tízemeletesben kezdett. Egyszerűen nem volt, ahogy elkerülni a helyzetet, nem lehetett azt mondani kapatos férfiakkal, hogy lesszíves gyalog menni fel a hatodik vagy nyolcadik emeletre. Na, azt nem.

A gyermeknek amúgy is kuss volt a neve, főleg a nyolcvanas években. És még inkább részegen.

A bokorba pisilés művészete és eredete

Gyermekkorom, a szomorú-vidám vagy keserédes nyolcvanas évek betonhúsvétjai közül egy jelenet maradt meg nagyon-nagyon és ez számomra örökre emlékezetes: húsvéthétfő délutánján ülünk a blokk előtt a padon és **nézzünk a dülöngélő részeg embereket.**

Szórakoztató volt, az biztos, mert valami megmagyarázhatatlan közmegegyezés folytán teljesen elfogadott volt az, hogy a „taknyos” gyermek beszélhet a részeg felnőtteknek, netán megdobálhatja.

Mivel a locsolkodást jó hamar, már délelőtt letudtuk, ott volt a szabad délután és este, amikor a

gyerekekkel való locsolkodást szintén letudták a felnőtt férfiak – így történt meg az, hogy délután már egyedül, nemritkán **csoportosan jártak öntözni**, mentek, özlönlöttek, mint farkasfalka a sérült őzbak után.

Némelyikük ki-kidőlt vagy kilépett a sorból, nem volt ritka a bokorba vagy a tömbház oldalára, ablak alá pisilő, dülöngélő ember látványa, de az sem, ha valaki a játszótéri padon, netán a zöldövezetben elszunyókált.

Ez is hozzátartozott a rendtartó és hagyományőrző székely falu városba való költöz(tet)éséhez, hiszen akkor is konok székely módjára őrizték a hagyományokat a tömbházak közötti beton- és aszfalttengeren, a homokkal felszórt játszótereken, vagy a lakótelepi bodegák savanyú-édes, fullasztó levegőjében, szimplakárpácitól megsárgult mutatóujjakkal, szuvas fogakkal, lepedékes nyelvekkel.

Az akkoriban a főtéri illatszertárban kapható bűdös, pacsuliszagú kölnivíztől volt súlyos a levegő a lépcsőházban, aminek csendjébe búcsúzkodó vagy érkező, **bajszos-barkós férfiak** bortól és énekléstől megviselt hangja robbant be, mint földalatti, nehéz levegőjű üregek neszébe a bányalég.

Akkori, gyermekfüllel hallva is **szörnyen gáz pajzán locsolóversikék** röpködtek lépcsőháztól a liftajtóig, naftalinszagú öltönytök bűze keveredett nemes hónaljkyutyák és nejloningek nedves kisugárzásával.

A lift minden délutánra feladta a harcot.

De kivétel nélkül. Sőt, ez a szokása még a rendszerváltás utáni első, meglehetősen zavaros évekre is megmaradt. A liftszerelőt még aznap este fel kellett hívni a lakásán, hogy holnap reggel legyen szíves errefele kanyarodni, mert indul az élet, reggel a „lapótya” kenyérért és a két tejért nem kéne lelépcsőzni a kilencedikről, ha már létezik ilyen intézmény, hogy liftszerelő.

A liftet mindig, de mindig a locsolni érkező emberek rontották el. Az igen gyűlölt és lenézett, megvetett tettesek között jellegzetesen három **kategóriát lehetett megkülönböztetni**:

1. a részegek,
2. a négyemeletesekben lakók,
3. a falusiak.

Természetesen **ezen kevert verziója is létezett**, ha valaki például faluról néhány éve költözött négyemeletes blokkba és húsvét másodnapján részegen beült a felvonóba, úgy 95%-ban biztosak lehetünk abban, hogy ki kell szedni az illetőt a liftből. Azt minden bizonnyal ki lehetett zárni, hogy a saját lábán kerüljön ki belőle.

Ha valaki csak **szimplán volt falusi**, gyakorlatilag ugyanennyi eséllyel szállt be a liftbe – mivel legtöbbször elindítani sem nagyon tudta (kellett segíteni neki), garantált volt, hogy benne fog maradni, ha máskor nem, hát a locsolás utáni lejövetelkor. Itt még az a tétel is játszott, hogy még csak részegnek sem kellett lenni, úgylis elrontotta.

Az egyszerű részeg nem volt annyira fárasztó, mert legalább nem beszélt összevissza hülyeségeket, némán tűrte, ahogy kisegítik a liftből – a baj náluk főleg az volt, hogy a liftből való kiszabadításra várakozva nem egyszer és érthetően összepisilték magukat (vagy nemes egyszerűséggel a kabin sarkába hugyoztak).

Roszbabb esetben bepánikoltak, ami úgy nyilvánult meg, hogy iszonyatosan döngettek és üvöltöttek, a nem döngető kezükkel pedig olyan intenzíven nyomták a vészcsengőt, hogy arra a totyogó nyugdíjasok is kénytelenek voltak előbújni, mint leöntött ürge a nedves lyukból.

A legidegesítőbbek azonban azok a négyemeletesekben lakók voltak, akik már érthettek volna a lifthez – tudhatták volna, hogy az ajtót be kell húzni, s megálláskor kettőt kell kattantatni, akkor áll meg a kabin. DE NEM.

Húsvét másodnapján **ezt nem illett tudni**, akkor az ember nem ismert se istent, se embert. Se

liftet, még akkor sem, ha nem volt részeg, ugyanis úgy be tudta szippantani a hangulat, illetve ő is úgy be tudta szippantani a liftkabinban dél óta felgyűlt izzadság- és kölniszagot, hogy egészen egyszerűen amit tudott, azt is elfelejtette.

Van ez így a gyereknél is az iskolában, a felelés lámpalázától, az álló helyzettől ugyanis egyszerre minden odatesz, fenék összeszorul, a mohácsi vész pedig hirtelen összekeveredik 1848-cal, vagy a fizika-képlet a matekkel.

Mondjuk, esetünkben általában az alkohol vegyi képlete okozott gondokat indirekt módon, de tényleg az volt a legidegesítőbb, amikor kiszedtünk valakit a liftből, s kiderült, hogy nem is részeg, nem is falusi és itt lakik két blokkra. Igaz, négyemeletesben.

Az ámokfutók és a félős purdék

Érdekes színfoltjai voltak a húsvéthétfőnek a közismerten tojásért vagy aprópénzért locsoló purdék, akik rendszeresen nejlonzacskószámra hurcolták magukkal a gyűjtögető életmódjukból kifolyólagosan összeszedett színes, törött héjú, főtt tojásmaradványokat.

A közben megevett tojások eldobott héját követve fel lehetett térképezni az útjukat a városszéli lakótelepekről a történelmi városközpontba, mert akkor még ott laktak.

Ők nem ronthattak el liftet: kevés esélyük volt bejutni egy olyan tömbházba, ami előtt több kamaszgyermek lebzsel, illetve ha be is jutottak, nem mertek beülni a liftbe, mert legalább **ann yira féltek tőle, mint az injekciótól.**

De voltak, akik nem féltek, sőt valóságos ámokfutást is rendeztek: egy-egy részeg ember nem igazán tűrte el, hogy őt holmi taknyosok megalázzák, beszólogatnak, leparasztozzák, lebunkózzák.

Közülük nem egy látványosan adott hangot az őt ért diszkrimináció ellen, magyarán ordítani, veszekedni kezdett a blokk előtt ücsörgőkkel, de arra is volt példa, hogy a hangoskodásra odaszóló felnőttekbe is beleakadt az illető. Házipálínkátlól, bűdös, okádnivaló, de ennek ellenére

agyondicsért tornáclétől kicombosodva, megbátorodva **fel lehetett üvölni a lakótelepet**, lehetett kergetni a csúfolódó gyermekeket, anélkül, hogy a szolgálatos milicista arra járt volna.

Lehetett némán túrni azt, hogy a liftelrontásért dühös gyerekek a virággruppból kiszedett földrögökkel megdobálják és a „Menny haza, ahonnan jöttél!” vagy a „Hülye paraszt!”, illetve a „Részeg faszt!” kiáltások záporoznak a fejére.

Szürkületkor, este fél nyolckor, amikor még el kéne érni két helyre locsolni és persze az esti buszt.

Az elromlott, elakasztott, összepisilt, kölniszagtól bűzlő lift meg csak halkán szuszogott a blokk gyomrában.